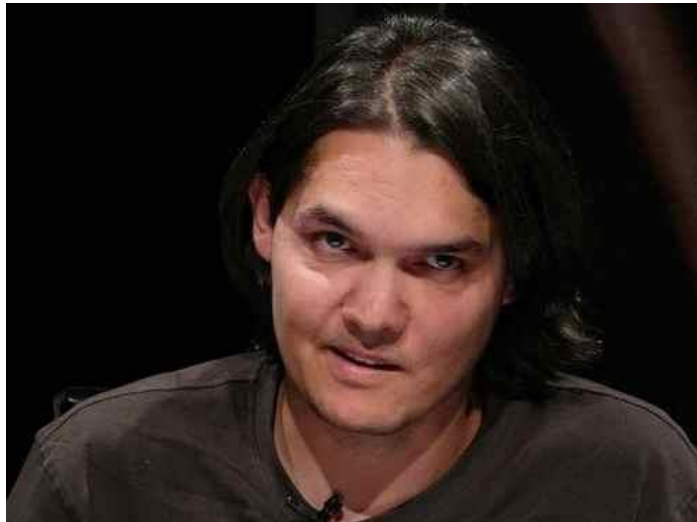
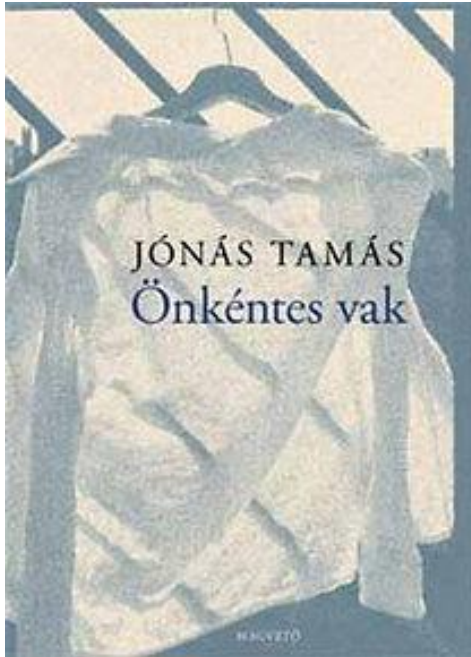

Jónás Tamás: Önkéntes vak

Magvető Kiadó, Budapest, 2008.

Ez a gyűjtemény Jónás Tamás hatodik verskötete.

„A korábbiakhoz hasonlóan itt is az anya, a halál és a kiszolgáltatottság motívumai a legerősebbek, leginkább talán ez utóbbi: vagyis hogy mit jelent és hogyan beszélhető el a költői létállapot a jelen korban. Hogy mit jelent értelmiséginek, fiatalnak, apának, romának, magyarnak és költőnek – érzékenynek és sérülékenynek – lenni. Mindezt zseniálisan kreatív formanyelven adja elő, úgy, hogy irodalmárt és laikus verskedvelőt egyaránt lenyűgöz a kötet változatossága, formagazdagsága a népdalszerű, lüktető ritmusoktól a klasszikusabb kimértebb versformákon keresztül egészen a szabad szóáradatokig.”¹

¹A Magvető Kiadó ismertetője; <http://www.aegondij.hu/onkentes-vak>

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

„Jónás Tamás kihívóan, szemérmetlenül őszinte és provokatív költő. Költészetével az olvasóra terheli a létét érintő egzisztenciális problémáit, védtelenségét, betegségét, anyagi gondjait, nők melletti magányát és származását. [...] De az egyedüllétnek a versekben látott fokán is van kedve és ereje perlekedni, József Attilá-s gesztussal, szembeszegülni az élet megszokott szerepeivel. Dacosan utasítja el, hogy nemesített fa legyen szépelgők haszonkertjében, hogy versek szolgája legyen, nem akar szégyenlős senkinek jól letagadható senkije lenni. [...] ez a versvilág a rontott életről hoz nyers, erős képeket. Jónás Tamás költészete emberi és nyelvi küzdelem, hogy kifejezze az általa végletesen tragikusan megélt emberi utat, hogy itt tartsa magát köztünk.” – Széchenyi Ágnes.²

JÓNÁS TAMÁS (1973, Ózd) költő, író, programozó; a középnemzedék jelentős alkotója. Nehéz gyermekkorra volt. 4 éves koráig Csernelyben élt, majd intézetbe került testvéreivel együtt. 6 éves volt, amikor visszakerült szüleihez, majd Szombathelyre költöztek. Felsőfokú tanulmányokat a győri Széchenyi István Műszaki Főiskolán, a budapesti Tan Kapuja Buddhista Főiskolán és az ELTE magyar szakán végzett, diplomát nem szerzett. Szerkesztett meséskönyvet, cigány irodalmi antológiákat. A dokk.hu – irodalmi kikötő mindenki által írható internetes irodalmi portál (<http://dokk.hu/>) alapító szerkesztője. Az Amaro Drom roma folyóirat (<http://www.amarodrom.hu/>) és a Rádió C munkatársa is volt. Első verseskötete 21 éves korában jelent meg; *Cigányidők* című, önéletrajzi ihletésű prózakötetét 24 évesen publikálta. Vers és próza mellett drámát is ír. Elvált, két fiúgyermek édesapja.

Verseskötetek

- ...ahogy a falusi vén kutakra zöld moha települ... (1994)
- Nem magunknak (Bár, 1996)
- Bentlakás (Noran, 1999)
- Ő (Magvető, 2002)
- Kiszámítható józanság (Magvető, 2006)
- Önkéntes vak (2008)
- Lassuló zuhanás (Magvető, 2013)

² Az Aegon Művészeti Díj zsűrijének indoklása – <http://www.aegondij.hu/hirek/sajtokoezelmények/47-jonas-tamas>

Próza

- Cigányidők (kisregény, Bár, 1997)
- Bánom, hogy a szolgád voltam (Romano Kher, 2002)
- Apáimnak, fiaimnak (Magvető, 2005)

Tévéfilm

- Jézus Csernelyben (tévéfilm, J. T. novellája alapján)³
- Három pokol (dokumentumfilm Balogh Attila költővel, szerkesztő: Jónás Tamás)⁴

Dráma

- Lélekvesztő (2006) (Ősbemutató: Kolibri Színház, 2007. Rendező: Tóth József)

Egyéb

- Elmondom én – multimédiás CD (versek, prózai művek saját előadásban) (2001)
- 36 fokos lázban (13 nyelvű költészeti antológia, József Attila 100. születésnapja alkalmából) (szerkesztő és szerző) (2005)⁵

Díjai, elismerései

- 1999 Arany János-díj
- 2001 Soros-ösztöndíj
- 2002 Herder-ösztöndíj
- 2003 Nizzai Kavics-díj
- 2005 Móricz Zsigmond-ösztöndíj
- 2006 Artisjus-díj
- 2007 Nemzeti Kulturális Alap alkotói ösztöndíj
- 2008 Zelk Zoltán-díj
- 2009 NKA alkotói ösztöndíj
- 2009 AEGON Művészeti Díj
- 2013 Irodalmi Jelen-díj

3

http://www.port.hu/jonas_tamas:jezus_csernelyben/pls/fi/films.film_page?i_film_id=68681&i_city_id=3372&i_county_id=1&i_topic_id=2

4

http://www.port.hu/harom_pokol/pls/fi/films.film_page?i_film_id=81568&i_city_id=3372&i_county_id=1&i_topic_id=2

⁵ <http://www.litera.hu/hirek/36-fokos-lazban-12-magyar-kolto-antologiaja>

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

Részlet egy interjúból:

Riporter: Verseidre jellemző a személyesség, az önéletrajzi elemek gazdagsága. Kötetről kötetre visszatérnek hőseid, az apa, az anya, a feleség, a két gyermek, a szerető(k). Az Irodalmi Jelen on-line magazinjában olvasható APUAPUAPU című prózai szövegeidben szintén saját életed darabjait írtad művészetté. Ez a döbbenetes erejű kitárulkozás egyfajta költészeti program számodra, vagy pedig sokkal inkább az írás egyik leginkább lehetséges módja?

Jónás Tamás: Lehet máshogy írni. Nekem is lehetne. Úgy érzem, nem kap elég hangsúlyt vagy empátiát a helyzetem: olyan kultúrában vannak a gyökereim, ahol az írott szónak évszázadosan (ezredekben nem gondolkodom) nincs súlya, hagyománya, a hitelnek van. Hiteles ember, költő, apa szeretnék lenni. Semmi több. Arról írok tehát, amihez közöm van.⁶

*

Költői módszer, nyelvhasználat

Jónás Tamás versírása a személyes kitárulkozás, önéletrajziség ellenére meglehetősen stilizált költészet. Az ÉN, az EGO sokszor adys vagy a fiatal József Attilára emlékeztető gesztusokkal áll elénk, erőteljesen, lendületesen; Jónás kedveli a villonos hetykeséget, tiszteletlenséget is. Az önstilizáció eszköze a hétköznapi, beszélt nyelv, sőt nemegyszer a szleng vagy a trágárnak minősülő kifejezések alkalmazása is – ennyiben Petri György versírásának megtermékenyítő hatására ismerhetünk. A sokféle ritmus, a varázsénekszerű vagy mondókaszerű szövegformálás Weöres Sándor költészetének ihletésére vall; az emberi viszonyok kíméletlen föltárásában, a férfi-nő kapcsolat illúziótlan ábrázolásában Szabó Lőrinctől tanult. E sokféle hatást erős kézzel gyúrja egyénivé, összetéveszthetetlenül sajátjává.

Kiemelt helyen, a kötet hátsó borítóján szerepel a *Max panasza no cukor* című vers. Önlefokozó, ironikus önarckép és állapotrajz.

⁶ Könyvhét Folyóirat, 2013. 08.26. <http://konyv7.hu/magyar/menupontok/felso-menusor/folyoirat/aki-gyulolkodik-az-eltunik--interju-jonas-tamassal>

Páros vagy kiscsoportos munkában tárják fel a verset a tanulók (mindegyik pár, ill. csoport megkapja a teljes kérdéssort), majd közös megbeszélés következik.

MAX PANASZ NO CUKOR

és a városban vagyok: újra albi
még a szívem csernelyi egy tanyán ver s
új szerelmem a tenger a homlokomból
elfolyik mint magzati víz a méhből
újra albérlet magasan redőnnyel
fincsi boldogság csak a kulcsa nincs meg
kérlek ajtómat sose rúgd be többé
hogya átlépnéd küszöböm neked annyi lenne
OK tagadhatnám de te látod úgyis
kis cigány csávó a budait játssza:
leptop albérlet per apeh honor drox
versben éli éli rom-anti-kuss-ban
hátra mi még van

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

Kérdések, feladatok:

1. Ki lehet a vers megszólítottja? Milyen viszonyban lehet a vers beszélőjével?
2. Gyűjtsétek ki a különböző helyekhez/terekhez tartozó részeket, motívumokat:
 - város
 - Csernely
 - tenger
 - vers
3. Vitassátok meg, milyen beszédmód, nyelvi réteg körébe sorolhatók a következő szavak/szószerkezetek:
 - albi
 - fincsi
 - neked annyi lenne
 - OK
 - csávó
 - laptop
4. Mit jelenthet a „per apem honor” szószerkezet? (Az APEH az adóhatóság elnevezése volt 2010-ig; latin *honorarium*: írói tiszteletdíj.)
5. Mit jelenthet a „drox” szó?
6. Tárjátok fel, mi mindent sűrítethetnek magukba a második sort záró és az utolsó előtti sorban található szójátékok („ver s”, „rom-anti-kuss-ban”)
7. Mit jelenthet a vegyes nyelvet alkalmazó cím? Próbáljátok beszédhelyzetet elképzelni hozzá!
8. Milyen hatást kelt a vers indítása: „és a városban vagyok”
9. Keressétek ki és értelmezzétek az emelkedett, költői megfogalmazású szöveghelyeket!

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

10. Keressétek ki az önironikus szöveghelyeket!
11. Milyennek látja és láttatja magát a vers beszélője? Milyen jövőt lát maga előtt?
12. Az utolsó előtti sor „versben éli éli” részlet nemcsak az „él” igét alkalmazza, hanem egy híres és súlyos evangéliumi szöveghelyet is eszünkbe juttathat – Jézus utolsó szavait:

„Kilenc óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet? [...] Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét.” (Mt 27.46, 50)

Milyen jelentéssel bővül a vers ettől a rejtett utalástól?

A vers elemzése, értelmezése:

A *Max panasza no cukor* című édesítés nélküli, maximális panaszt ígér, s miközben emlékeztet egy presszóbeli kávérendelésre, a címet követő szöveg sommás minősítése is. A beszélő valóban panaszkodik, ám gunyorosan, iróniával is szemléli önmagát. A szöveg „és” kötőszóval való kisbetűs indítása azt sejteti, hogy egy régóta tartó panaszáradatba csöppentünk bele. A monológ címzettje feltehetőleg egy volt szerelme a beszélőnek, akihez ambivalens, paradox viszony fűzi. Az, hogy hozzá beszél, kötődésre vall, ám amit mond neki, az a kapcsolat folytatásának vagy újrakezdésének elutasítása. Ám a „*kérlek ajtómat sose rúgd be többé / hogyha átlépnéd küszöböm neked annyi lenne*” sorpár fedőszöveggé hat, a szó szerinti jelentésnek az ellenkezője lehet az igazság: a magányos, helyét a világban nem lelő beszélő társra, szeretetre, megértésre vágyik. Az idézett sorpár második fele érthető úgy is, hogy önmagától óvja a megszólítottat.

Nemcsak a személyközi viszonyok, hanem az is ellentmondásos, hogy a beszélő miért érzi magát otthontalannak a világban. A vers eleje azt sejteti, a gyerekkor falusi (Csernely) vagy tanyai világába vágyik, a város mint olyan idegen; később a cigányság és a budaiság ellentmondásosságára utal (a „kis cigány csávó”-nak nincs keresnivalója az elegánsnak számító Budán); az albérlet háromszori említése azt sugallja, ideiglenes helye van, a nem saját lakás nem otthon; és végül: ha lakni van is hol, de nincs kivel, nem lehet boldog – ezt érezteti a vers középső része („*fincsi boldogság csak a kulcsa nincs meg*”). A vers alánya nemcsak hogy a helyét nem leli a világban, nem is tudja pontosan, rossz közérzetének mi az elsődleges oka.

A rosszkedv elfedését, enyhítését szolgálná a szellemeskedő, kicsinyítő képzős szavak használata (albérlet helyett „albi”, finom helyett „fincsi”), de erőltetetten, kényszeredetten hat: a gügyögős édeskedés nem az ő nyelve. A nyersebb, szlenges beszéd („*OK tagadhatnám*”, „*sose rúgd be*”, „*neked annyi*”) vagy az értelmiségi szleng („*leptop albérlet per apeh honor drox*”) és a poétikus metaforákat alkalmazó, megemelt versbeszéd („*új szerelmem a tenger*”) is üti egymást. A vers beszélője a nyelvi regiszterek között is csapong – otthontalansága, bizonytalansága nyelvileg is leképeződik, s ez érdekes és értékes megoldása a költeménynek.

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

A lírai én hangsúlyosan *költő*: a második sor szójátéka szerint a szíve verset ver, az utolsó előtti sor utalása szerint pedig „*versben éli éli*” az életét, s ahogy a sor folytatása jelzi is, ez valóban a romantikus alkotókkal rokonítja (lásd E. T. A Hoffmann: „Vajon Anselmus boldogsága más-e, mint az élet a költészetben, amely előtt a természet legmélyebb titkaként föltárul valamennyi lény szent összhangja?” – *Az arany virágcserep*). Mint ahogy a romantika kedvenc színtere a 3. sorban említett *tenger* – a távlat, a szabadság, a kaland, az őserő jelképe. De a tenger világába feledkezés még virtuálisan, képzeleti síkon sem jelent megoldást a lírai én életproblémájára – ezt jelezheti az elfolyó víz képe. És bár az „elfolyó magzati víz” a születésre utalván pozitív tartalmak hordozója is lehet, hiszen alkotások, versek létrejöttére utalhat – de ez a magányon és otthontalanságon nem változtat.

Ez a költő persze mai ember, modern értelmiségi: leptonon ír, honoráriumát leadózza, és alkalmasint narkotikumokkal („drox”) is él. Az idegen szavaktól hemzsegő, kopár, kopogó sor az írói-értelmiségi lét sivárságát, üres rutinját jeleníti meg. Romantikusnak sem lehet lenni: maga a „*romantikus*” szó is fölbomlik a roncsoltságot kifejező „*rom*”-ra, az ellenkezést, negativitást jelző „*anti*” szóra és a kényszerű hallgatást vagy durva elhallgattatást jelölő „*kuss*”-ra. Az előttünk álló személyiség számára a versben való élés sem kiteljesedés, hanem töredékesség, dac és hallgatás. A „*hátra mi még van*” pedig keserű, öreges, életvégi legyintés. Az „*éli éli*” szóismétlés is (paradox módon) e halálközelséget és az elhagyatottságot erősíti, sőt metafizikai elárvultsággá nagyítja: az Istentől elhagyott, haldokló Jézus szavait asszociálja: „ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet? [...] Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét.” (Mt 27.46, 50) A Jézus-utalás révén a költemény kapcsolódik a kötet mottójához: (*istennek, ha nincs*) és számos Isten-verséhez (*Ima az Úrért; Perellek, Úr!; Mélykomor nagymagyar*).

Depressziós, spleenes önarckép, a kiúttalanság és magány nagy erejű ábrázolása ez a költemény.

*

Kitüntetett vers az *önkéntes vak* is, hiszen a kötet címadó verse. Egyes szám 3. személyben megfogalmazott alak- vagy sorsleírás.

A tanulók ezt a verset is páros vagy kiscsoportos munkában tárják fel (mindegyik pár, ill. csoport megkapja a teljes kérdéssort), majd közös megbeszélés következik.

önkéntes vak

nem figyel, nem figyel
nincsen dolga senkivel
nincsen tolla nincs papírja
minden versét újraírja
újra minden mondatát
újra és tovább

látni kell, látni kell
hogyan szeret és válik el
kiket szeret és mennyire
aki nem kíváncsi senkire
nem kíváncsi rá se más
ő a hallgatás

nem szeret, nem szeret
letolták sorsát istenek
mint részek a kiscagyát
nem hordható tovább
ő is új sorsot remél
kényes vak szegény

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

Kérdések, feladatok:

1. Mi utal arra, hogy a 3. személyben ábrázolt, megnevezetlen figura a szerző maga, az ő stilizált énje?
2. Erősen ritmizált, mondókaszerű a vers – tájázatok fel a ritmust, figyeljétek meg a rímeket!
3. Jellemezzétek az ábrázolt figura helyét a világban!
4. Aki „önkéntes vak”, az nem akar látni – de hogy miért választotta ezt az állapotot, a vers nem mondja ki. Beszéljétek meg, mi minden lehet az oka ennek a döntésnek! A vers jelzései alapján érveljétek: a beszélő megérti, helyesli vagy elutasítja a figura magatartását!
5. Mivel vádolja magát a lírai alany?
6. Jónás Tamás kedveli a paradox, önellentmondásos megfogalmazásokat. Keressetek ilyeneket!
7. Értelmezzétek az utolsó versszak gúnyos és durva képét!
8. Van-e képe a jövőről, terve a jövőre a versben megjelenített figurának?

A vers elemzése:

A költő kívülről és kíméletlenül szemléli magát. Másokra nem figyel, másokkal közösséget nem vállaló, senkit sem szerető embernek ábrázolja, olyannak, aki vak a világra és embertársaira, csak magával törődik, és tevékenysége abban merül ki, hogy gépiesen, mániákusan újraírja, átírja a verseit. Ezt a gépies működést a vers határozott, mondókaszerű ritmusa révén át is élheti az olvasó; ez a ritmus ugyanakkor mintegy le is darálja a bemutatott figurát – nincsen egyetlen együtt érző, megértő gesztusa sem ennek a bemutatásnak. Ez az ember saját maga tehet a sorsáról, önkéntesen lett vak és néma. A beszélő hang tanító-mesteresen figyelmeztet: „aki nem kíváncsi senkire / nem kíváncsi rá se más” – de ez csupán az olvasónak szóló bölcs szentencia, az ábrázolt személyiség sorsa már elvégeztetett. Hiába remél új sorsot, hiába vár valami másra – mivel nem ismeri fel, hogy a sorsa saját

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

magából fakad, és magán kellene változtatnia, reménye üres vágyakozás. Öntudat, reális önszemlélet híján a sorsa foglya marad – míg le nem hullik, mint egy piszkos, elhasznált fehérnemű. A záró szakasz különösen kegyetlen; a részeg ember, az istenek és a gatyaletolás egybekapcsolása megdöbbentő, megrendítő.

Zavarba ejtő költemény, hiszen ha valóban önarckép, akkor a rendkívül világosan látó, kíméletlenül ítélkező beszélő és az öntudatlan, önkéntes sötétben és szeretetlenségben tengődő alak: ugyanaz az ember. Ha ilyen világosan látja a saját defektusát, miért nem tesz valamit? Nem tud, mert oly mértékben a személyisége foglya? És ha igen, ha valóban önmaga foglya, akkor valóban ő tehet arról, hogy ilyen, és nem a neveltetése és az öröklött tulajdonságai? De ezekről ez a vers mélyen hallgat – mintegy a kíméletet nem ismerő istenek nézőpontjából szemlél, és onnan nézve már csak az számít, mi lettél, mit hoztál ki magadból. Görög sorstragédia? Filozofikus antropológia? A keresztény szeretet-tan negatív illusztrációja?

Alapvető és gyötrelmes kérdések felé mutat a vers, anélkül hogy ezeket föltenné. Arra készíti az olvasót, hogy tükörbe nézzen és gondolkodjon.

Két ajánlott vers a kötetből:

A vízről

Csak egy a víz. Lassú, üres.
El-elpárolog, be-befolyik.
Lobog, ha lángol a nap, és
alkonyul, ha bealkonyodik.
Ő a meder, és ő az ég,
a felesleg, a maradék.
Üres, lassú, és nem gondolkodik.

És csontja van. A fák. A múlt.
És májfoltja van: a téridő.
Rokonsága nincs. Elszakadt
bukott elődeitől.
Szabadságát úgy unja, mint
idegrendszer a lelki kint,
mi úgy is gyötör, ha nem gyötör.

És dolga van, két fia van.
Családra vágyik, nem magára.
Marad örökre fiatal,
de marad tó maradni gyáva.
Szenvedők és szenvedélyek
el-elszakadnak, összeérnek
benne. Amit csinál, rosszul csinálja.

collapsus

fáj a fejem a fájdalomtól
úr a fejem a türelemtől
alszunk ha alszunk fej a lábtól
s fejtől a láb és falhideg dől

szuszog egy asztmás vörös asszony
náluk vagyunk ma vendégségben
bűzlő szobájuk menedékünk
vak férje ablakban állva hangol

leejti megrepedt hegedűjét
hangszer ez nem több önmagánál
káromkodik hogy káromkodjon
lassabb a hajnal az ébredésnél

először lázadok minden ellen
nem is szeretlek kurva asszony
indulat nélkül suttogom mert
anyu míg aludt fejbe rúgott

azért rúgott mert moco rogtam
nem bírta hogyha moco rogtam
először rúgtam fejben vissza
anyám tudótlen nem jön vissza

fájhat a fejem a fájdalomtól
írhat a kezem a szenvedéstől
nem találok már vissza rúgni
kapálni rúgkapálva sem már

Ajánlott szakirodalom

wikipédia – Jónás Tamás

http://hu.wikipedia.org/wiki/J%C3%B3n%C3%A1s_Tam%C3%A1s

AZ ÖNKÉNTES VAK CÍMŰ KÖTETRŐL

Aegon Művészeti Díj 2009 – **Laudáció: Lévay Balázs**

<http://www.aegondij.hu/2009>

Bodor Béla: ANTI(PRI?)VÁTESZ 53+1 ÚJ DALA. *Jónás Tamás: Önkéntes vak*
Holmi 2009 január

<http://www.holmi.org/2009/01/bodor-bela-antiprivatez-531-uj-dala-jonas-tamas-onkent-es-vak>

Györe Gabriella: Túl a senkiföldjén. Beszélgetés Jónás Tamással *Önkéntes vak* című kötetéről az Aegon Művészeti Díj elnyerése kapcsán, Litera, 2009. április 10.

<http://www.litera.hu/hirek/tul-a-senkifoldjen>

Hegedűs Sándor kritikája

http://nemzetisegek.hu/repertorium/2009/03/belivek_45-46.pdf

Kántás Balázs: Önkéntes vakság
Új Forrás, 2009/8.

<http://epa.oszk.hu/00000/00016/00148/090817.htm>

Péntek Orsolya: Félek, félek, félek, félek
Amaro Drom, 2008

<http://www.amarodrom.hu/archivum/2008/06/28-29-Jns.html>

Takács Ferenc: Sok sor. Jónás Tamás: Önkéntes vak. NOL, 2008. május 9.

<http://nol.hu/archivum/archiv-491296>

INTERJÚK, BESZÉLGETÉSEK

Sándor Zsuzsa: A háromdimenziós emberke. Jónás Tamás cigányidőkről és elfojtásokról.

[Jónás Tamás az életútjáról]

168 Óra, 2002. június 13.

<http://www.minosegiujsagiras.hu/main.php?name=aarticles&id=25>

„A szerencse a véletlen báli ruhája” Jónás Tamás a lenyelt és a megírt versekről az AEGON Művészeti Társdíj átadó estjén beszélt. Litera-tv, 2009. november 9. Kérdező Alföldy Róbert.

<http://www.litera.hu/media/a-szerencse-a-veletlen-bali-ruhaja>

Jónás Tamás – élet&mű. Videó-interjú készülő regényéről. Kérdező **Mányoki Endre.**

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

Irodalmi Jelen, 2013. március 5.
<http://www.irodalmijelen.hu/node/16116>

Jónás Tamás Kolozsváron. TV-interjú (2013)

<http://www.youtube.com/watch?v=Mkuq5EMgdnk>

Varga Melinda: A versírás olyan lelkiállapot, mint a szerelem
Beszámoló J. T. Lélekvesztő című drámájának kolozsvári bemutatójáról
Irodalmi Jelen, 2013. április 16.
<http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1601/versiras-olyan-lelkiallapot-mint-szerelem>

EGYÉB KRITIKÁK

Chován István: J. T.: Apáimnak, fiaimnak (2005)

<http://www.kortaronline.hu/2006/01/jonas-tamas-apaimnak-fiaimnak/6279>

Kántor Zsolt: Kitenni szűrét a hiánynak. Jónás Tamás: Lassuló zuhanás
Népszabadság online, 2013. augusztus 17.

http://nol.hu/lap/konyvszemle/20130817-kitenni_szuret_a_hianynak?ref=sso

JÓNÁS TAMÁS MŰVEI AZ INTERNETEN

J. T.: Cigányidők. Szombathely, 1997.

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszag_i_nemzetisegek/romak/ciganyidok/index.htm

J. T.: Szerelem. (novella)

<http://www.amarodrom.hu/archivum/2002/09/52.html>

J. T.: Apáimnak, fiaimnak. Novellák. Magvető K., Bp. 2005.

(a kötet bemutatása és egy novella)

<http://www.litera.hu/hirek/jonas-tamas-apaimnak-fiaimnak-novellak>

J. T.: A jó fiú (novella)

Holmi, 2006 február

<http://www.holmi.org/2006/02/jonas-tamas-a-jo-fiu>

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest

J. T. művei a community oldalán

<http://www.commmunity.eu/szerzok/jonas-tamas/>

J. T.: Senza tempo (próza)

Mozgó Világ 2004

<http://epa.oszk.hu/01300/01326/00036/08Jonas.html>

J. T.: Apapuapu (próza)

Irodalmi Jelen 2013

<http://www.irodalmijelen.hu/05242013-1600/honap-koltoje-jonas-tamas-apuapuapu-prozai-irasok#sthash.c457wmTp.dpuf>

Készítette: Tamás Ferenc, Szilágyi Erzsébet Gimnázium, Budapest